

Ն.Ա.Օ.Տ.Տ. Վլադիմիր Լ. Կոմարովսկի Կոմունիստական

Ն Ա Խ Ա Ք Ա Ն

Հայրենի պետության նախաձեռնությամբ եւ Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի ~~տրամադրությամբ~~ կոնդակով, Հայաստանի եւ Սփիւռքի ^{մէջ} ծրագրեցի ^{ուսուցիչ} նշել Կոմիտաս Վարդապետի ծննդեան հարիւրամեակը ~~բնթացիկ~~ տարուայ աշնան: ₁₉₆₉

Ամերիկայի Հայոց Առաջնորդարանի Օժանդակ Միութիւնս, որ սովորաբար ամէն տարի Հայ Մշակոյթի տօնը կը կատարէ թատերական կամ համերգային ^{կայանքներով} պարտք համարեց մասնակցիլ Կոմիտասի նուիրուած համազգային հանդիսադրութեանց՝ երկու տարբեր ձեռնարկներով:

Առաջնորդ Գեր. Տ. Թորգոմ Արք. Սանուկեանի հրամանով՝ Միացեալ Նահանգաց եւ Գանատայի հինգ-վեց հայաշատ քաղաքներու մէջ կազմակերպեցինք համերգներ, յայտագիրները ^{անբողոշողին} յատկացնելով կոմիտասեան երգերուն, մեներգային եւ լարային բաժիններով:

Եւ որպէս զի այս տօնակատարութիւնը ունենար մնայուն հանգամանք՝ արժանի Մեծ Վարդապետի յիշատակին, պատշաճ նկատեցինք այս հատորով մեր երգասէր հասարակութեան ներկայացնել, Կոմիտասի կեանքին ու գործին գէթ հարեւանցի զիծերը՝ զանազան հեղինակներէ եւ Վարդապետին կողմէ հրամցուած քաղուածքներով: Հայերէն գրութիւններուն կցեցինք նաեւ անգլերէն թարգմանութիւնը՝ որպէս զի հատորը մատչելի ըլլար հին եւ նոր սերունդին հաւասարապէս:

Կոմիտասի գրական ժառանգութիւնը, ժողովրդական ^{և կրօնական} խերգերէն դուրս, կը կազմեն, ըստ հաւաստի աղբիւրներու, 11 յօդուածներ եւ 6 կենսագրական ու այլ կարգի նշմարներ, հաւաքուած ու ամփոփուած Կոմիտաս հատորին մէջ 1941ին, Երեւանի Պետական հրատարակչականի կողմէ: ^{Այսին} ~~Հոս~~ երեւցող կարեւորագոյն ^{Գրութիւններ} ~~յօդուածները~~ գուտ երաժշտագիտական ^{և մասնագիտական} բարդ գործեր են եւ գրեթէ անկարելի ուղիղ թարգմանութիւնը անոնց ~~օտար լեզուէր~~

^{կորհրդաւ վարչապետի կողմէ} Վարդապետին գրիչէն ^{մասնաշաղկապ} հայ գետեղուած երկու ^{մասնաշաղկապ} ~~յօդուածները~~ երաժշտագիտական ըլլալէ աւելի մանկավարժական ու պարագրական (ՇՈՐԵՕՏԱՐՓԻԸ) բնոյթ ունին եւ մատչելի են մեր երիտասարդութեան ու թերեւս աւելի՛ հետաքրքրական անոնց համար: Սակայն սոյն յօդուածները այսօրուայ չափանիշով գնահատութեան մը են-թարկելէ առաջ, պէտք պիտի ըլլար ետ երթալ գրեթէ երեք քառորդ դար, անոնց գրութեան թուականը, երբ մանկավարժութիւնը, մանաւանդ հայ կեանքին մէջ, չէր այն ինչ որ է այսօր: Իսկ հայկական պարի մասին, իբրեւ ազգային արուեստ, գրեթէ մտահոգուող չկար: Կոմիտասը իր ժամանակէն գրեթէ յիսուն-վաթսուն տարի առաջ էր եւ այս յօդուածները կը բնութագրեն այդ բազմակողմանի տաղանդի տէր մարդուն քիչ ճանչցուած արժանիքները:

ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ՕԺԱՆԴԱԿ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

1969
Նիւ Եորք

Ն Ա Ս Ա Բ Ա Ն

Կոմիտայ

Հայրենի պետութեան նախաձեռնութեամբ ու հայրենական մշակութային կազմակերպութիւններու եւ Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետին ~~հրահրով~~ աշխարհի ամէն կողմ կազմուած հանդէսները այս տարի, նշելու համար Կոմիտաս Վարդապետի ծննդեան հարիւրամեակը, անշուշտ անարձագանգ պիտի չմնայ^{ին} մեր գաղութի եւս կեանքին ներս: Սակայն, որպէս զի մեր նախաձեռնած տօնակատարութիւնը ստանար քիչ թէ շատ մնայուն հանգամանք, արժանի Մեծ Վարդապետի յիշատակին՝ Առաջնորդարանս մտածեց հատորով մը ներկայացնել ամերիկահայ երգասէր ժողովուրդին, Կոմիտասի կեանքին ու գործին զէթ հարեւանցի մէկ դիմագիծը՝ զանազան հեղինակներէ եւ Վարդապետին ~~հրով~~ ^{հոյով} հրամցուած քաղուածքներով: Ինչ որ կարելորագոյնն էր մեր մտքին մէջ, հայերէն յօդուածներուն կցեցինք անգլերէն թարգմանութիւն մըն ալ, որպէս զի հատորը մաքչելի ըլլար հին եւ նոր սերունդին հաւասարապէս:

Կոմիտասի գրական ժառանգութիւնը, ժողովրդային երգերէն դուրս, կը կազմեն, որքան զիտենք, 11 յօդուածներ եւ 6 կենսագրական ու այլ կարգի նշմարներ, հաւաքուած ու ամփոփուած Կոմիտաս հատորին մէջ 1941ին, Երեւանի Պետական հրատարակչականի կողմէ: Հոն երեւցող կարելորագոյն յօդուածները զուտ երաժշտագիտական բարդ գործեր են եւ զրեթէ անկարելի՝ ուղիղ թարգմանութիւնը անոնց օտար լեզուի:

~~Առայգ,~~ Վարդապետին գրիչէն հոս գետեղուած երկու յօդուածները երաժշտագիտական ըլլալէ աւելի մանկավարձական ու ~~կարգ~~ ^{կարգ} ազգային (choreographic) բնոյթ ունին եւ մտաչելի են մեր երիտասարդութեան ու թերեւս աւելի՛ հետաքրքրական անոնց համար: Սակայն սոյն յօդուածները այսօրուայ չափանիշով զրնահատութեան մը ենթարկելէ առաջ, պէտք պիտի ըլլար ետ երթալ զրեթէ երեք քառորդ դար, անոնց գրութեան թուականը, երբ մանկավարժութիւնը, մասնաւանդ հայ կեանքին մէջ, չէր այն ինչ որ է այսօր: Իսկ, հայկական պարի ~~ապար~~ ^{ապար} ~~ապար~~ մասին, իբրեւ ազգային արուեստ, զրեթէ մտահոգուող չկար: Կոմիտասը իր ժամանակէն զրեթէ յիսուն վաթսուն տարի առաջ էր եւ այս յօդուածները կը բնութագրեն այդ բազմակողմանի տաղանդի տէր մարդուն քիչ ծանչցուած արժանիքները:

1969
Նիւ Եորք

Օժեսչոյ Մի. Ք. Է
Առաջնորդարան

Հայրենի պայքարները բարձրագույն աստիճանի վրա հասցնելու համար
պետք է համապատասխանաբար կազմակերպվեն հայ ազգային-
ազատագրական պայքարը և հայ ազգային-ազատագրական
կուսակցության գործունեությունը։

Այս պայմաններում հայ ազգային-ազատագրական կուսակցության
գործունեության արդյունքները կախված են հայ ազգային-
ազատագրական պայքարի արդյունքներից։ Այս պայմաններում
հայ ազգային-ազատագրական կուսակցության գործունեության
արդյունքները կախված են հայ ազգային-ազատագրական
կուսակցության գործունեությունից։

Այս պայմաններում հայ ազգային-ազատագրական կուսակցության
գործունեության արդյունքները կախված են հայ ազգային-
ազատագրական պայքարի արդյունքներից։ Այս պայմաններում
հայ ազգային-ազատագրական կուսակցության գործունեության
արդյունքները կախված են հայ ազգային-ազատագրական
կուսակցության գործունեությունից։

Այս պայմաններում հայ ազգային-ազատագրական կուսակցության
գործունեության արդյունքները կախված են հայ ազգային-
ազատագրական պայքարի արդյունքներից։ Այս պայմաններում
հայ ազգային-ազատագրական կուսակցության գործունեության
արդյունքները կախված են հայ ազգային-ազատագրական
կուսակցության գործունեությունից։

